

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 2 d.
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2022 m. birželio 2 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	8980/22
------------------------------	---------

Dalykas:	8-oji ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaita: Tarybos išvados dėl komunikato dėl 8-osios sanglaudos ataskaitos „Sanglauda Europoje iki 2050 m.“ – Tarybos išvados (2022 m. birželio 2 d.)
----------	--

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl 8-osios sanglaudos ataskaitos dėl ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos „Sanglauda Europoje iki 2050 m.“, kurias Taryba (bendrieji reikalai / sanglauda) patvirtino 2022 m. birželio 2 d. įvykusiame 3875-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl komunikato dėl 8-osios sanglaudos ataskaitos

„Sanglauda Europoje iki 2050 m.“

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

1. PRIMENA, kad sanglaudos politika siekiama mažinti įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimą, taip pat skatinti jų bendrą darnų vystymąsi;
2. PALANKIAI VERTINA 8-ąją sanglaudos ataskaitą kaip vertingą Europos Sąjungos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos pokyčių apžvalgą ir joje pateiktą sanglaudos politikos indėlio integracijos, konvergencijos ir konkurencingumo požiūriu analizę, remiantis naujausiais turimais statistiniais duomenimis;
3. PRIPAŽIŪSTA,
 - kad 8-oji sanglaudos ataskaita parengta atsižvelgiant į įvairias krizes, darančias poveikį Europos Sąjungai (pandemija, gaivalinės nelaimės, karinė agresija), ir ilgalaikes problemas (pvz., klimato ir demografinius pokyčius), kurios turi didelių ekonominių, aplinkosauginių ir socialinių pasekmių Europos Sąjungos sanglaudai;
 - kad šie iššūkiai ir krizės daro asimetrinį poveikį ES valstybėms narėms ir regionams ir dėl to gali padidinti skirtumus ir nelygybę, todėl sanglaudos politikai gali kilti įvairių iššūkių;

4. ATKREIPIA DĖMESĮ į svarbius pokyčius per pastaruosius dešimt metų:
- ekonominė ir socialinė sanglauda Sąjungos lygmeniu pagerėjo, tačiau konvergenciją daugiausia lėmė palyginti didelis augimas daugelyje mažiau išsivysčiusių regionų, o kai kurių vidutines pajamas gaunančių regionų padėtis stagnuoja;
 - padaryta didelė pažanga gerinant užimtumą, tačiau regioniniai skirtumai tebėra didesni nei iki 2008 m. finansų krizės;
 - atotrūkiai tarp tam tikrų regionų ir jų viduje išlieka ir kartais netgi didėja, o kai kurie regionai, regis, pateko į vystymosi spąstus;
 - Europoje tarp regionų padidėjo atotrūkis inovacijų srityje. Be to, kai kuriuose regionuose vis dar esama junglumo atotrūkių, kurie daro poveikį jų gebėjimui visapusiškai pasinaudoti vidaus rinkos teikiama nauda;
 - inovacijos, verslumas, skaitmeninė plėtra, bet taip pat geras valdymas ir, kai reikia, investicijos į infrastruktūrą yra svarbūs ilgalaikio ekonomikos augimo ir teritorijų plėtros elementai galimybių naudotis paslaugomis gerinimui ir piliečių gyvenimo kokybei;
 - demografinių pokyčių (vidaus ir išorės migracija, senėjimas, gyventojų skaičiaus mažėjimas ir protų nutekėjimas) padariniai jaučiami visose valstybėse narėse, ypač mažiau išsivysčiusiuose, kaimo ir periferiniuose regionuose;
5. PRIMENA, kad remia sanglaudos politiką, kuria prisidedama prie struktūrinių reformų ir investicijų, kad visuose regionuose būtų pasiekta geresnių ekonominių ir socialinių rezultatų, ir kuri plėtojama per ilgalaikį programavimo ciklą, ir PABRĖŽIA, kad ataskaitoje teigiama, jog ilguoju laikotarpiu ši politika duoda naudos visiems regionams;

6. PABRĖŽIA, kad sanglaudos politika, kaip teritorinė politika, grindžiama pasidalijamuoju valdymu, partneryste ir daugiapakopiu valdymu, turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į teritorijų poreikius ir potencialą, suteikiant joms galimybę nusitaikyti į svarbiausias investicijas vietos lygmeniu, pavyzdžiui, įgyvendinant savo vietos plėtros strategijas arba savo pažangiosios specializacijos strategijas, ir turėtų būti siekiama kartu kurti integruotus sprendimus regioniniu, subregioniniu arba tarpreregioniniu lygmeniu, taip pat atsižvelgiant į bendradarbiavimo patirtį, įgytą įgyvendinant INTERREG programas, siekiant didesnio Europos prioritetų nuosavumo vietoje;
7. RAGINA laikytis bendros sampratos – nedaryti žalos sanglaudai visose Sąjungos politikos srityse ir iniciatyvose, taip pat įgyvendinant vidaus rinką, įskaitant valstybės pagalbos taisykles, pagal SESV 175 straipsnį, ir RAGINA Europos Komisiją apsvarstyti galimybę įtraukti teritorinio poveikio vertinimus (regioninio tinkamumo užtikrinimą) į atitinkamas ES politikos sritis tiek jos kūrimo, tiek vertinimo etapais.

I. Tikslingesni struktūrinių reagavimo į pagrindinius iššūkius priemonių prioritetai remiantis naujais augimo šaltiniais

MANO, kad:

8. žalioji ir skaitmeninė pertvarkos kelia didelių iššūkių, o jie suteikia naujų Europos ekonomikos augimo galimybių, į kurias turėtume nukreipti savo investicijas ir užtikrinti teisingą prisitaikymą, kad būtų išvengta naujų nelygybių, atsirandančių dėl šių pertvarkų;
9. inovacijos, verslumas ir ekonomikos įvairinimas, taip pat geras valdymas gali būti pagrindiniai veiksniai, lemiantys ilgalaikį regionų ekonomikos augimą ir didesnę atsparumą asimetriniams sukrėtimams;

10. siekiant padėti žmonėms, įmonėms ir teritorijoms, ypač savivaldybėms, bet taip pat mažosioms ir vidutinėms įmonėms socialiai teisingai paspartinti žaliąją pertvarką, būtina remti jų pastangas, susijusias su klimato kaita ir energetikos pertvarka, didinti atsparumą su klimatu susijusiai rizikai, užtikrinti tvarią, žiedinę ekonomiką ir švarią, turtingos biologinės įvairovės aplinką ir skatinti juos įgyvendinti gamtos procesais pagrįstus sprendimus;
11. Europos socialinių teisių ramsčiu remiami ir papildomi valstybių narių veiksmai siekiant teisingesnės ir įtraukesnės visuomenės;
12. siekiant geriau parengti piliečius susitvarkyti su permainingomis mūsų visuomenėse, turėtų būti remiamas gebėjimas prisitaikyti ir naujų įgūdžių ugdymas, be kita ko, stiprinant švietimą, mokymąsi visą gyvenimą ir profesinį mokymą;
13. siekiant sumažinti socioekonominį pažeidžiamumą ir atskirtį, sanglaudos politika turėtų būti remiama pažeidžiamiausių asmenų integracija užtikrinant kokybišką užimtumą ir teikiant aukštos kokybės socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas;
14. siekiant geriau atsižvelgti į didžiuosius demografinių pokyčių keliamus iššūkius, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas senėjančios visuomenės poreikiams, padariniams mūsų sveikatos ir socialinėms sistemoms, teritorijoms, kuriose gyventojų skaičius mažėja, taip pat teritorijoms, kuriose susiduriama su daugybe iššūkių, susijusių su jaunimu.

II. Sanglaudos stiprinimas tvirčiau susiejant ją su teritorijomis

15. REKOMENDUOJA, kad sanglaudos politikoje ir toliau būtų laikomasi stipraus teritorinio požiūrio;

16. PABRĖŽIA, kad sanglaudos politika yra viena iš svarbiausių priemonių skatinant vystymąsi mažiau išsivysčiusiuose regionuose, taip pat svarbi ES investicijų politika, pagal kurią turėtų būti toliau remiamos konvergencijai būtinos investicijos ir vengiama vystymosi spąstų visuose regionuose;
17. PRIMENA pagrindinius SESV 174 straipsnio principus, kuriais skatinamas darnus visų regionų vystymasis ir ypatingas dėmesys skiriamas kaimo vietovėms, pramonės pertvarką vykdančioms vietovėms ir didelių bei nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turintiems regionams, pvz., labai retai apgyvendintiems toliausiai į šiaurę esantiems regionams, taip pat salų, pasienio ir kalnuotiems regionams;
18. taip pat PRIMENA SESV 349 straipsnį, kuris turėtų būti naudojamas siekiant remti atokiausių regionų vystymąsi ir skatinti jų konkrečius poreikius atitinkančią sanglaudos politiką, kuria būtų numatyti diferencijuoti sprendimai, stiprinama jų informavimo veikla ir panaudojamos šių teritorijų vykdomos inovacijos;
19. LAIKOSI NUOMONĖS, kad salos, periferinės ir atokios teritorijos, įskaitant atokiausius regionus, susiduria su ypač dideliais iššūkiais, be kita ko, dėl padidėjusių transporto išlaidų, ir PABRĖŽIA, kad reikia laikytis įtraukaus ir konkretaus požiūrio į jas siekiant padėti joms vykdyti pertvarkas;
20. RAGINA toliau tirti ir plėtoti vystymosi spąstuose esančių regionų koncepciją siekiant įveikti iššūkius, su kuriais šie regionai susiduria, geriau suprasti struktūrinius veiksnius, dėl kurių vystymosi spąstai susidaro ir kurie iš iš šios situacijos kyla, ir užkirsti kelią naujiems regionams patekti į šiuos spąstus;

21. atsižvelgdama į ilgalaikę ES kaimo vietovių viziją, SKATINA parengti integruotas vietos strategijas, suteikti galimybę gauti techninę paramą ir stiprinti gebėjimus vietos lygmeniu, taip pat kaimo vietovių bendradarbiavimą ir tinklų kūrimą Europos lygmeniu, kaip tai skatinama daryti rengiamame ES kaimo pakte;
22. DAR KARTĄ PATVIRTINA tvarios miestų plėtros svarbą, nes miestai yra ne tik pertvarkos varomoji jėga, bet ir didelės socioekonominės nelygybės koncentracijos vieta, ir REMIA miesto ir kaimo sąsajas, dėl kurių pageidautina turėti vystymosi strategijas, grindžiamas funkcinėmis teritorijomis, ir atkreipti dėmesį į mažųjų ir vidutinių miestų atliekamus „inkaro“ ir „kaptazho“ vaidmenis užkertant kelią kaimo vietovių mažėjimui;
23. REMIA įgyvendinant Europos teritorinio bendradarbiavimo programas įgytos bendradarbiavimo patirties ir makroregioninių bei jūrų baseinų strategijų kapitalizavimą ir platų dalijimąsi jomis siekiant įveikti iššūkius, susijusius su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis ir vietos ekonomikos sistemų integravimu;
24. PABRĖŽIA didelį įsitvirtinusių Europos teritorinio bendradarbiavimo struktūrų potencialą, ypač tokiose krizinėse situacijose kaip COVID-19 pandemija, ir REMIA nuolatinės pastangas stiprinti tarpvalstybinį, tarptautinį ir tarpregioninį Europos regionų bendradarbiavimą;
25. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad regionai, besiribojantys su Rusija ir Baltarusija, taip pat su Ukraina ir Moldovos Respublika besiribojantys regionai susiduria su specifiniais ekonominiais ir socialiniais iššūkiais dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą;
26. PABRĖŽIA, kad ši padėtis turi svarbių pasekmių regionams, susiduriantiems su pabėgėlių antplūdžiu, ir visai ES, įskaitant energetikos ir infliacijos poveikį regionų vystymuisi.

III. Pasiūlymai, kuriais siekiama pagerinti fondų paramos įgyvendinimo veiksmingumą ir galimybes jais naudotis teritorijose

27. PABRĖŽIA, kad sanglaudos politika nėra krizių valdymo priemonė, tačiau ji padėjo regionams sušvelninti pastarojo meto krizių poveikį, ir MANO, kad ši politika turi būti tokia, kad ją būtų galima pritaikyti prie naujų pokyčių, nepakenkiant jos struktūriniais ir ilgalaikiams tikslams, visų pirma pasinaudojant atitinkamomis dabartinės teisinės sistemos nuostatomis;
28. MANO, kad vadybos, kontrolės ir valdymo taisyklių stabilumas skirtingais programavimo laikotarpiais, taip pat vienos ir nuoseklesnis taisyklių taikymas gali padėti supaprastinti fondų paramos įgyvendinimą;
29. RAGINA dėti daugiau pastangų informuojant plačiąją visuomenę, užtikrinti tolesnį supaprastinimą ir nuolatinę paramą bei mokymus potencialiems paramos gavėjams arba partneriams siekiant priartinti sanglaudos politiką prie ES piliečių, visų pirma įgyvendinant jos naują 5 politikos tikslą;
30. PABRĖŽIA gebėjimų stiprinimo, įgytos patirties vertinimo ir panaudojimo svarbą siekiant nuolat gerinti sanglaudos politikos veiksmingumą ir skatinti itin rezultatyvias programas;
31. RAGINA užtikrinti, kad ES parama būtų įgyvendinama veiksmingai, laikantis gero valdymo, skaidriai ir vadovaujantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija.

IV. Svarstymų apie ateitį kryptys

TIKISI:

32. PRADĖTI svarstymus dėl sanglaudos politikos ateities po 2027 m. siekiant parengti paprastesnę bei veiksmingą taisyklių rinkinį ir išvengti fondų dauginimo tendencijos;
33. AKCENTUOTI stiprintą papildomumą ir sinergiją su kitomis atitinkamomis Europos politikos sritimis ir iniciatyvomis nuo pat jų projektavimo etapo, kad būtų padidintas tų politikos sričių veiksmingumas ir sumažinta valstybėms narėms, regionams ir paramos gavėjams tenkanti administracinė našta;
34. reguliariai KEISTIS informacija apie sanglaudos politiką 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu siekiant parengti politiką po 2027 m.